

Bryssel den 13 december 2018
(OR. en)

15561/18

AELE 67
EEE 52
N 69
ISL 49
FL 48
AND 5
MC 5
SM 6
MI 997
FISC 562

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	14661/18 AELE 57 EEE 47 N 61 ISL 45 FL 44 AND 4 MC 4 SM 5 MI 890 FISC 503 + COR 1
Ärende:	Rådets slutsatser om en homogen utvidgad inre marknad och om EU:s förbindelser med västeuropeiska länder utanför EU

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om en homogen utvidgad inre marknad och om EU:s förbindelser med västeuropeiska länder utanför EU, vilka antogs av rådet (allmänna frågor) den 11 december 2018.

RÅDETS SLUTSATSER**OM EN HOMOGEN UTVIDGAD INRE MARKNAD****OCH OM EU:S FÖRBINDELSER MED VÄSTEUROPEISKA LÄNDER UTANFÖR EU**

Rådet antog följande slutsatser:

1. I enlighet med slutsatserna av den 13 december 2016 har rådet gjort en bedömning av det övergripande läget i EU:s förbindelser med följande västeuropeiska länder som inte är medlemmar av EU: Island, Furstendömet Liechtenstein, Konungariket Norge, Furstendömet Andorra, Furstendömet Monaco och Republiken San Marino. Rådet kommer att återkomma till det övergripande läget i EU:s förbindelser med Schweiziska edsförbundet i början av 2019. Rådet kommer om två år att på nytt utvärdera läget i dessa förbindelser, på lämpligt sätt.

EUROPEISKA UNIONENS VÄSTEUROPEISKA GRANNLÄNDER

2. De västeuropeiska länderna utanför EU är unionens närmaste partner i uppbyggnaden av ett starkare, säkrare, mer konkurrenskraftigt och välmående Europa. Rådet framhåller den vikt och betydelse som EU fäster vid förbindelserna med alla dessa särskilda och likasinnade partner. Vårt långvariga samarbete grundas på gemensamma grundläggande värderingar och intressen och bygger på vårt gemensamma arv och vår gemensamma historia samt på starka kulturella och geografiska band. Den ekonomiska integrationen inom ramen för EU:s utvidgade inre marknad knyter oss samman ytterligare och bildar en ram för det ömsesidiga beroendet i framtidens välbefinnande och konkurrenskraft. Under de senaste två åren har våra nära förbindelser stärkts ytterligare av ett antal initiativ över en rad olika strategiska områden.
3. Rådet bekräftar att styrkan i vår ekonomiska integration beror på den fullständiga respekten för den inre marknadens fyra friheter. Det ingår därför i ansvaret för de stater som redan deltar eller önskar utöka sitt deltagande i den utvidgade inre marknaden att säkerställa marknadens integritet och homogenitet, liksom fullständig respekt för lika rättigheter och skyldigheter för såväl medborgare som företag.

4. Rådet konstaterar att samarbetet är utmärkt inom områdena för EU:s yttre åtgärder såsom utvecklingsbistånd, mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen samt den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Rådet uppskattar i hög grad att de närmsta västeuropeiska partnererna anpassar sig till EU:s utrikespolitiska instrument och ståndpunkter. Rådet ser gärna att denna anpassning konsolideras och stärks. Samarbete i internationella forum ligger till grund för beslutsamheten hos EU och dess västeuropeiska partner utanför EU att ytterligare stärka multilateralismen.
5. På grund av den geografiska närheten står EU och dess västeuropeiska grannländer utanför EU inför gemensamma utmaningar på säkerhetsområdet, och är beroende av varandra för att säkerställa nationell och regional stabilitet. Rådet ser mycket positivt på EU:s samarbete med Island, Liechtenstein och Norge inom området rättsliga och inrikes frågor.
6. Rådet noterar utmaningarna rörande den gemensamma förvaltningen av fiskbestånd i Nordostatlanten. För att bibehålla de betydande ekonomiska fördelar som dessa bestånd innebär, och för att undvika överexploatering och efterföljande minskade bestånd, krävs att man å det snaraste enas om övergripande och rättvisa förvaltningsordningar, där alla parter som har ett förvaltningsansvar för dessa bestånd deltar, inbegripet Norge och Island.

ISLAND

7. Rådet uppskattar det nära samarbetet med Island inom områden som forsknings-, innovations-, miljö- och klimatpolitik samt rättsliga och inrikes frågor. Rådet är berett att intensifiera detta samarbete inom alla områden av ömsesidigt intresse. Island är en viktig och pålitlig partner till EU.
8. EES-avtalet är fortfarande den grund som våra förbindelser bygger på. I detta sammanhang vill rådet berömma Island för att ha lagt ökad tonvikt vid EES-avtalet och för att ha avsatt mer resurser till detta avtal, bland annat vad gäller det lägliga införlivandet och genomförandet av EU-lagstiftning som är av relevans för EES.

9. Islands kraftfulla ekonomiska återhämtning efter 2008 års finansiella och ekonomiska kris är anmärkningsvärd. Rådet välkomnar framstegen med den isländska regeringens övergripande plan för att avskaffa kapitalkontroller utan att detta hotar landets ekonomiska och finansiella stabilitet. Rådet erinrar om att restriktioner bara kan genomföras temporärt på grundval av bestämmelserna i artikel 43 i EES-avtalet.
10. Rådet välkomnar ikraftträdandet den 1 maj 2018 av avtalen mellan EU och Island om ytterligare handelsförmåner för grundläggande och bearbetade jordbruksprodukter och om skydd av geografiska beteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel. I dessa avtal uttrycker parterna sin vilja att främja och utveckla handeln med produkter av hög kvalitet, vilket skulle vara till gagn för konsumenter, jordbrukare och näringsliv både på Island och i EU.
11. EU har ett starkt intresse av att bygga vidare på och ytterligare utveckla sitt befintliga sektorsövergripande engagemang i Arktis. Island är en nära och pålitlig partner i arktiska frågor. Rådet ser därför fram emot att utveckla detta särskilda partnerskap för att fullt ut kunna utnyttja de möjligheter som Arktis erbjuder, i synnerhet på områdena forskning och vetenskap, insatser för att stärka klimatresiliens och förebyggande av miljöföroreningar. Rådet ser även fram emot Islands kommande ordförandeskap i Arktiska rådet under perioden 2019–2021. Rådet välkomnar Islands fortsatt starka stöd för att EU ska få observatörsstatus i Arktiska rådet.
12. Rådet erinrar om sina slutsatser från december 2016 där det bekräftade sitt starka stöd för att det internationellt överenskomna moratoriet för kommersiell valfångst som inrättats inom ramen för Internationella valfångstkommissionen ska upprätthållas och för att valar och andra marina arter ska listas enligt konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter (Cites). Det uppmanar därför Island att upphöra med kommersiell valfångst när de nuvarande femårskvoterna löper ut i slutet av 2018, att respektera det internationellt överenskomna moratoriet för kommersiell valfångst som inrättats inom ramen för Internationella valfångstkommissionen och att dra tillbaka sina reservationer enligt Cites för dessa och andra marina arter.

FURSTENDÖMET LIECHTENSTEIN

13. Förbindelserna mellan EU och Liechtenstein är mycket goda och dynamiska, och sedan 2016 har de intensifierats ytterligare. Rådet uppskattar det fortsatta utmärkta samarbetet med Liechtenstein inom de områden som omfattas av EES- och Schengenavtalen samt inom andra områden. Samarbetet har utökats inom det utrikespolitiska området.
14. Rådet ser fram emot att ytterligare fördjupa EU:s konstruktiva samarbete med Liechtenstein, i synnerhet inom ramen för Förenta nationerna, Europarådet och OSSE, och särskilt inom frågor som stärkande av rättsstaten, respekt för de mänskliga rättigheterna, internationell straffrätt samt bekämpande av ekonomisk brottslighet och penningtvätt.
15. Rådet noterar med tillfredsställelse att Liechtenstein delar med sig av sin omfattande erfarenhet som part i EES och andra avtal med EU till andra små västeuropeiska länder.
16. Liechtensteins deltagande i det automatiska informationsutbytet om skatter som en tidigare användare av den gemensamma rapporteringsstandarden – landet började utbyta information i september 2017 – är ett mycket välkommet bidrag till de enorma globala förändringar inom skattetransparens som skett under senare år.
17. Rådet önskar säkerställa att principerna och samtliga kriterier i EU:s uppförandekod för företagsbeskattning tillämpas och välkomnar därför det konstruktiva, transparenta och öppna samarbetet med Liechtenstein. I detta sammanhang finner rådet det särskilt glädjande att lagstiftningsprocessen för hantering av de frågor som fastställts av gruppen för EU:s uppförandekod har slutförts skyndsamt under 2018. Ekofinrådet konstaterade den 2 oktober 2018 att framsteg hade gjorts.

KONUNGARIKET NORGE

18. Norge är en nära och långvarig partner till EU. EU och Norge samarbetar i insatserna mot flera gemensamma utmaningar, t.ex när det gäller klimatförändringar och migration och skyddet av våra medborgare. Under de senaste två åren har de övergripande förbindelserna varit fortsatt utmärkta. Rådet välkomnar strategin för samarbete med EU (2018–2021) som antogs av den norska regeringen den 9 maj i år.
19. Rådet ser positivt på det fortsatt starka samarbetet med Norge inom områdena gemensam utrikes- och säkerhetspolitik och gemensam säkerhets- och försvarspolitik och bekräftar att EU står fast vid åtagandet att stärka detta samarbete ytterligare. Norge har under åren bidragit på ett synligt sätt till den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken, bland annat genom att delta i flera EU-ledda uppdrag. Samarbetet mellan EU och Norge grundas på gemensamma värderingar, i synnerhet respekten för mänskliga rättigheter och demokratiska principer, och omfattar medling, fredsbyggande åtgärder och den internationella utvecklingsagendan.
20. Både EU och Norge har en stark ansvarskänsla gentemot medborgarna, vår naturmiljö och våra framtida generationer. Rådet välkomnar att Norge tydligt visat sin avsikt att fortsätta att, tillsammans med EU, utgöra en drivkraft för internationellt klimatsamarbete, och verka för att uppfylla åtagandena i Parisavtalet.
21. Rådet gläds åt Norges strategi för Arktis från mars 2017. Där fastställs Norges vision för fred, innovation och hållbarhet i de nordligaste regionerna, tillsammans med de politiska åtgärderna för att nå upp till denna vision. Rådet välkomnar i synnerhet Norges fortsatta stöd till EU:s engagemang i Arktis, inbegripet inom ramen för forumet för intressenter i Arktis, och till att EU ska få delta i Arktiska rådet som observatör. EU och Norge är också viktiga partner när det gäller hantering av havsfrågor, både på global och regional nivå. Ett nära samarbete sker inom havsfrågor och fiske, forskning och innovation samt utbildning och kultur och inom många fler områden.

22. Norge förblir en central leverantör av olja och gas för EU, men är också en nära partner för att utveckla andra energikällor. Vårt nära samarbete förblir avgörande för EU:s energitrygghet och för energiunionens mål.
23. Rådet välkomnar undertecknandet den 6 februari 2018 av avtalet mellan EU och Konungariket Norge om administrativt samarbete, bedrägeribekämpning och indrivning av fordringar på mervärdesskatteområdet.
24. Rådet erkänner Norges betydelse som en av EU:s främsta handelspartner och välkomnar ikraftträdandet den 1 oktober 2018 av avtalet mellan Norge och EU om ytterligare handelsförmåner för basjordbruksprodukter. Rådet upprepar med eftertryck sin uppmaning till Norge att, som en prioritet och utan dröjsmål, aktivt engagera sig i konstruktiva förhandlingar om liberaliseringen av handeln med bearbetade jordbruksprodukter inom ramen för artiklarna 2.2 och 6 i protokoll 3 till EES-avtalet. Rådet uppmanar också Norge att återuppta förhandlingarna om skydd av geografiska beteckningar, som utgör en viktig beståndsdel av internationell handel med jordbruksprodukter och livsmedel.
25. Rådet bekräftar sitt starka stöd för att det internationellt överenskomna moratoriet för kommersiell valfångst som inrättats inom ramen för Internationella valfångstkommissionen ska upprätthållas och för att valar och andra marina arter ska listas enligt konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter (Cites). Rådet uppmanar därför Norge att upphöra med att utfärda valkvoter, att respektera det internationellt överenskomna moratoriet för kommersiell valfångst som inrättats inom ramen för Internationella valfångstkommissionen och att dra tillbaka sina reservationer enligt Cites för dessa och andra marina arter.

EUROPEISKA EKONOMISKA SAMARBETSOMRÅDET

26. Rådet konstaterar att EES-avtalet har fortsatt att fungera på ett tillfredsställande sätt. Rådet välkomnar att vissa mycket viktiga rättsakter har införlivats i EES-avtalet under de två senaste åren, såsom förordningen om läkemedel för pediatrik användning, paketet om ekologisk produktion och den allmänna dataskyddsförordningen. Den senare utgör den mest väsentliga reformen av dataskydd under de senaste 20 åren. Rådet efterlyser ökade ansträngningar för att åstadkomma ett snabbt genomförande av sådan lagstiftning som ännu inte har införlivats, såsom det tredje energipaketet, direktivet om säkerhet till havs, tredje postdirektivet samt lagstiftning om genetiskt modifierade organismer och bekämpning av penningtvätt.
27. Även om mer än hälften av de EU-rättsakter som väntar på att införlivas fortfarande ligger inom området finansiella tjänster konstaterar rådet att ökade ansträngningar har gjorts på detta område och att flera centrala akter har införlivats under de senaste månaderna. Härvid upprepar rådet att principerna om enhetlighet och rättslig säkerhet garanterar den inre marknadens effektivitet, hållbarhet och, i slutändan, trovärdighet och att de därför även fortsättningsvis måste vara vägledande för samtliga parter i fråga om EES-avtalets funktion.
28. Rådet välkomnar Islands, Liechtensteins och Norges bidrag till att minska de sociala och ekonomiska skillnaderna inom EES för perioden 2014–2021, genom EES och Norges finansiella mekanismer. Detta bidrag gagnar hela EES.
29. Rådet gläds åt de framsteg som har gjorts i förhandlingarna om samförståndsavtalen, och åt undertecknandet av desamma, med de flesta av mottagarländerna för finansieringsperioden 2014–2021. Rådet ser gärna att alla program utarbetas, godkänns och genomförs snabbt, vilket kommer att inverka positivt på de faktiska förhållandena inom alla de planerade prioriterade sektorerna. I synnerhet bör stödet för ett fritt och levande civilt samhälle i EES framhållas.

30. Rådet påpekar att det i artikel 19 i EES-avtalet föreskrivs att de avtalsslutande parterna ska fortsätta sina ansträngningar för att nå en gradvis liberalisering av handeln med jordbruksprodukter och att de, i detta syfte, med tvåårsintervaller ska se över villkoren för handeln med jordbruksprodukter, i syfte att undersöka möjliga medgivanden.
31. Förenade kungarikets utträde ur EU väcker även viktiga frågor för Eftastaterna i EES. Rådet framhåller vikten av att skydda EES-avtalet, se till att EES även i fortsättningen är välfungerande och homogent och bevara den inre marknadens integritet. Den nära dialog och det fortlöpande informationsutbyte som upprättats mellan EU och Eftastaterna i EES om förhandlingarna mellan EU och Förenade kungariket enligt artikel 50 i fördraget om Europeiska unionen avseende Förenade kungarikets utträde ur EU bör upprätthållas och, om så krävs, intensifieras under de sista etapperna av processen.
32. EU och EES-länderna har vid flera tillfällen bekräftat sitt stöd för EES-avtalet. Rådet noterar med tillfredsställelse den ökade tonvikten på information till allmänheten och på kommunikationsinsatser i syfte att öka medvetenheten om EES-avtalets betydelse för att främja ekonomisk integration mellan EU och Eftastaterna i EES och för att skydda våra gemensamma intressen.

FURSTENDÖMET ANDORRA, FURSTENDÖMET MONACO OCH REPUBLIKEN SAN MARINO

33. Rådet konstaterar med tillfredsställelse att de mycket goda förbindelserna mellan EU och Andorra, Monaco och San Marino under de senaste två åren har intensifierats ytterligare. De har i synnerhet präglats av en utökad samverkan mellan EU och dessa tre partner samt av framsteg i förhandlingarna om ingående av ett eller flera associeringsavtal (nedan kallat *avtalet*).

34. Rådet påpekar att det i avtalet föreskrivs att Andorra, Monaco och San Marino ska delta i EU:s inre marknad, och att de ska samarbeta med EU inom andra politikområden. Rådet noterar med tillfredsställelse att förhandlingarna om avtalet, som inleddes den 18 mars 2015, nu håller på att gå in i en avgörande fas. Rådet välkomnar bland annat de positiva framstegen med Andorra inom tobakssektorn och uppmanar alla parter att aktivt fortsätta sina ansträngningar för att förhandlingarna ska slutföras snabbt, vilket helst skulle utmynna i ett enda avtal, med tre protokoll respektive bilagor med regelverket för varje land.
35. EU är fast beslutet och redo att verka för att diskussionerna om avtalets ram slutförs senast våren 2019. Rådet är medvetet om att förhandlingarna om de tre parternas införlivande av det relevanta regelverket kommer att behöva fortsätta. I detta avseende uppmuntrar rådet Andorra, Monaco och San Marino att fortsätta att stärka sin administrativa kapacitet och att eftersträva samarbete med partner, inbegripet medlemsstaterna. Detta kommer att bidra till att säkerställa ett snabbt införlivande av regelverket under och efter förhandlingarna samt att avtalet förvaltas, övervakas, genomförs och tillämpas effektivt av alla parter.
36. Rådet påpekar att den höga grad av integration med Andorra, Monaco och San Marino som föreslås i det framtida avtalet bland annat bör baseras på de värderingar som är gemensamma för Andorra, Monaco och San Marino och EU-fördragen, den inre marknadens fyra friheter och därmed sammanhängande övergripande och kompletterande politik, inrättande av lika villkor, god förvaltning på skatteområdet samt starka och stabila institutionella grunder. Rådet upprepar att det framtida avtalet dessutom bör bygga på ett behållande av en väl fungerande och homogen inre marknad och rättslig säkerhet, samtidigt som man beaktar särdragen hos varje land och deras särskilda situation i enlighet med förklaringen om artikel 8 i fördraget om Europeiska unionen.

37. Rådet upprepar vikten av att upprätta en konsekvent, effektiv och ändamålsenlig institutionell ram för att stödja avtalet. Ramen bör i synnerhet
- a) omfatta ett forum för samråd mellan parterna för att säkerställa att avtalet fungerar väl och genomförs på rätt sätt,
 - b) säkerställa att de tre länderna införlivar EU:s regelverk på ett dynamiskt sätt,
 - c) föreskriva en enhetlig tillämpning och en konsekvent tolkning av bestämmelserna i avtalet, och
 - d) inbegripa en rättvis, effektiv och ändamålsenlig tvistlösningsmekanism.
38. Rådet framhåller att det är viktigt att Andorras, Monacos och San Marinos lagstiftning och praxis för arbetsfrågor och socialförsäkring anpassas till EU:s standarder och internationella sådana.
39. Rådet välkomnar de pågående ansträngningar som görs av Andorra, Monaco och San Marino för att anpassa ländernas lagstiftning och praxis på skatteområdet till EU:s standarder och internationella sådana. Rådet noterar att det i april och juli 2018 slogs fast på OECD:s globala forum för transparens och informationsutbyte på skatteområdet att Monaco och San Marino uppfyller den internationella standarden för utbyte av information på begäran.
40. Rådet önskar säkerställa att principerna och samtliga kriterier i EU:s uppförandekod för företagsbeskattning tillämpas och gläds därför åt det konstruktiva, transparenta och öppna samarbetet med Andorra, Monaco och San Marino. I detta sammanhang erinrar rådet om att Ekofinrådet den 5 december 2017 konstaterade att Monaco ansågs uppfylla dessa principer och kriterier. Rådet ser också gärna att Andorra och San Marino skyndsamt, före utgången av 2018, slutför sina respektive lagstiftningsprocesser för att ta itu med de frågor som fastställts av EU:s uppförandekodgrupp (företagsbeskattning). Ekofinrådet konstaterade den 4 december 2018 att Andorra och San Marino hade gjort framsteg.
-